

Migracione politike: integracija vs diskriminacija

KOMPARATIVNE JAVNE POLITIKE

Teme

- ▶ Političke teorije migracija
- ▶ Politike integracije
- ▶ Ekonomska diskriminacija i nasilje

Političke teorije migracija

Teorije migracija

- ▶ Međunarodne migracije: **imigracija** (entry) + **emigracija** (exit)
- ▶ Preko **250 miliona** međunarodnih migranata u svijetu (~3%)
- ▶ **Imigraciona debata:**
  - ▶ **Egalitarijanski** (libertarijanski) pogled: otvorene granice (open borders)
    - ▶ Ljudska prava
    - ▶ Ekonomski benefiti
  - ▶ **Nacionalistički** (kulturni ili ekonomski) pogled: restriktivne politike
    - ▶ Zaštita ekonomskih interesa domicilne populacije
    - ▶ Zaštita nacionalnog identiteta i kulture

Konvencionalni pogled

- ▶ Teoretičari prihvataju da država ima pravo da **kontrolira migracije**:
  - ▶ *"We who are already members do the choosing"* (Walzer, 1983)
- ▶ Politička zajednica kao "komšiluk, klub, porodica" (Walzer, 1983)
  - ▶ **Komšiluk**: nasumična asocijacija ljudi koji žive u blizini. Ne postoji formalna politika pristupanja, ljudi se dolaze ili odlaze shodno svojim ili razlozima tržišta. Političke zajednice, međutim, imaju obavezu da obezbijede **sigurnost, dobrobit i kulturu** svojim članovima. Pravo da se spriječi ulazak **ne uključuje** pravo da se zabrani izlazak.
  - ▶ **Klubovi**: imaju komisije koje odlučuju o **pristupanju** i pravo da kontrolišu **ko postaje član kluba**, ali ne mogu da spriječe članove da otiđu.
  - ▶ **Porodica**: članovi političke zajednice vjeruju da su moralno obavezni da otvore granice "etničkim rođacima" sa kojima dijele vrijednosti, istoriju i porijeklo.
- ▶ **Specifičnost političke zajednice (države)**: **jurisdikcija nad teritorijom**

Otvorene granice

- ▶ **Liberalna premisa:** moralna jednakost svih ljudskih bića zahtijeva politiku otvorenih granica u cilju ispravljanja **arbitrarnih nepravednosti** stečenih rođenjem (*citizens = aliens*)
- ▶ **Dvije kategorije argumenata:**
  - ▶ **Moralna jednakost i jednakost šansi** – posvećenost globalnoj jednakosti šansi: pristup socijalnim pozicijama bi trebao biti baziran na talentu i kapacitetima osobe, ne limitacijama na bazi urođenih karakteristika: klasa, rasa, pol, itd.
  - ▶ **Vrijednost slobode:** sloboda kretanja je elementarno ljudsko pravo i kao vrijednost primjenjiva je ne samo unutar države već i između država. Mora postojati **simetrija** između izlaska i ulaska. Domicilno stanovništvo ima slobodu da svoju privatnu imovinu ustupi kome želi.
- ▶ **Izuzetak: nacionalna sigurnost**

Kritika otvorenih granica

1. **Monopol nad silom (state coercion) narušava ličnu autonomiju:** liberalna država duguje opravdanje svim potencijalnim subjektima sile. Pošto stranci nijesu na isti način subjekti državne sile, ono što država "duguje" strancima nije jednako onome što duguje svojim građanima. Granice teritorije su granice koje određuju pravo na korišćenje sile (suvereniteta)
2. **Međunarodno kretanje nije ljudsko pravo:** građani moraju biti slobodni da se kreću ali to ne znači da nema ograničenja i da to znači "ljudsko pravo". Države često imaju obavezu da isprave nepravde ali to ne znači da stranac ima ljudsko pravo da imigrira.
3. **Država nije isto što i privatno vlasništvo:** sa ulaskom na državnu teritoriju pojedinac ulazi u zonu političke zajednice, zakona, društvenog ugovora, zajedničkih vrijednosti itd.

Kolektivno samoodređenje

- ▶ Pravo države da kontroliše imigraciju je bazirana na pravu nacije na samoodređenje:
  - ▶ Građani nijesu samo "ko-participanti", već su povezani zajedničkim vrijednostima i osjećajem pripadnosti konkretnom mjestu
  - ▶ Imigracija kreira etničku raznolikost koja može uticati na nacionalnu kulturu - posebno ukoliko tempo integracije ne prati nivo imigracije
  - ▶ **Opasnost:** etnički argument može voditi ka rasnom ili etničkom isključivanju
- ▶ Pravo članova zajednice (kroz vlasništvo) da određuju budući kurs razvoja institucija i toga ko ima pravo da se pridruži grupi
- ▶ Pravo udruživanja stipuliše kako pravo da uključite druge u članstvo, tako i pravo da isključite druge iz članstva

Kolektivno samoodređenje

- ▶ **Kolektivno samoodređenje** je moralna tvrdnja o pravu kolektiviteta da vlada sobom
  - ▶ **Unutrašnja dimenzija:** popularni suverenitet – građani su izvor političkog autoriteta i oni moraju autorizovati kolektivne odluke koje država donosi u njihovo ime
  - ▶ **Spoljašnja dimenzija:** međunarodno pravo – narod ima pravo na nezavisnu kontrolu kolektivnog života bez upliva i miješanja spoljnih kolektiviteta
- ▶ Kolektivno samoodređenje zahtijeva najmanje 3 institucionalna mehanizma:
  1. Zaštita osnovnih ljudskih prava i sloboda
  2. Insitucionalni mehanizam odgovornosti, uključujući i pravo na neposlušnost (žalbu na kolektivne odluke)
  3. Javno obrazloženje odluka argumentima opšteg dobra

Kolektivno samoodređenje

- ▶ Kontrola imigracije na bazi kolektivnog prava na samoodređenje mora objasniti/definirati sljedeće parametre:

1. Ko se samoodređuje?

- ▶ Nacija vs. Narod (Nation vs. Peoplehood): "narod" definiše politička saradnja, a ne kulturni identitet.
- ▶ Kreiraju li narodi državu ili države narode?

2. U odnosu na koju teritoriju se samoodređenje primjenjuje?

- ▶ Zašto država ima pravo kontrole teritorije? Jedino ako počiva na prenesenom legitimitetu od strane stanovnika

3. Zašto pravo države da kontroliše imigraciju prevazilazi pravo migranta da uđe u državu?

- ▶ Članstvo u političkoj zajednici je izvor specijalnih prava i obaveza, bez kojih nema prava na kolektivno samoodređenje. Ulazak migranata bez dozvole podriva pravo zajednice da donosi odluke o karakteru zajednice.

Politike integracije

Problem integracije

- ▶ Dramatične **demografske promjene** stvara pritisak na tržište rada, povećava kulturnu heterogenost, potencijalno podriva društvenu koheziju
- ▶ Integracija je rezultat **interakcije** između imigranata i države/društva domaćina
  - ▶ **Integracija** - uklanjanje barijera za punu participaciju u društvu
  - ▶ **Asimilacija** – uklanjanje kulturnih razlika
- ▶ Imigranti vagaju **između troškova i benefita** integracije (materijalnih i nematerijalnih)
- ▶ **Javne politike** utiču na integraciju na više načina: (1) mijenjaju cost-benefit analizu imigranata; (2) mijenjaju ponašanje društva domaćina; (3) politike usmjerene na nedržavljanu prelivaju se i na druge grupe

Efekat politika na imigrante - Materijalni

▶ Troškovi

- ▶ Aktivni programi tržišta rada: treninzi, pomoć u potražnji, subvencije
- ▶ Jezički kursevi: lakše zaposlenje, bolji poslovi, smanjenje kriminala
- ▶ Obrazovne politike snižavanja troškova: smanjenje školarine

▶ Podsticaji

- ▶ Država blagostanja: podsticaj za pronalaženje zaposlenja i učenje jezika

▶ Barijere pristupa

- ▶ Zabrane zaposlenja: zabran rada za azilante – veći troškovi za državu
- ▶ Legalni status: demotiviše imigrante da rade na integraciji
- ▶ Državljanstvo: ukida barijere (i teorijska mogućnost)

▶ Uslovi pristupa: trajno boravište, građanska integracija..

Ekonomska diskriminacija i nasilje

Imigracija i tržište rada

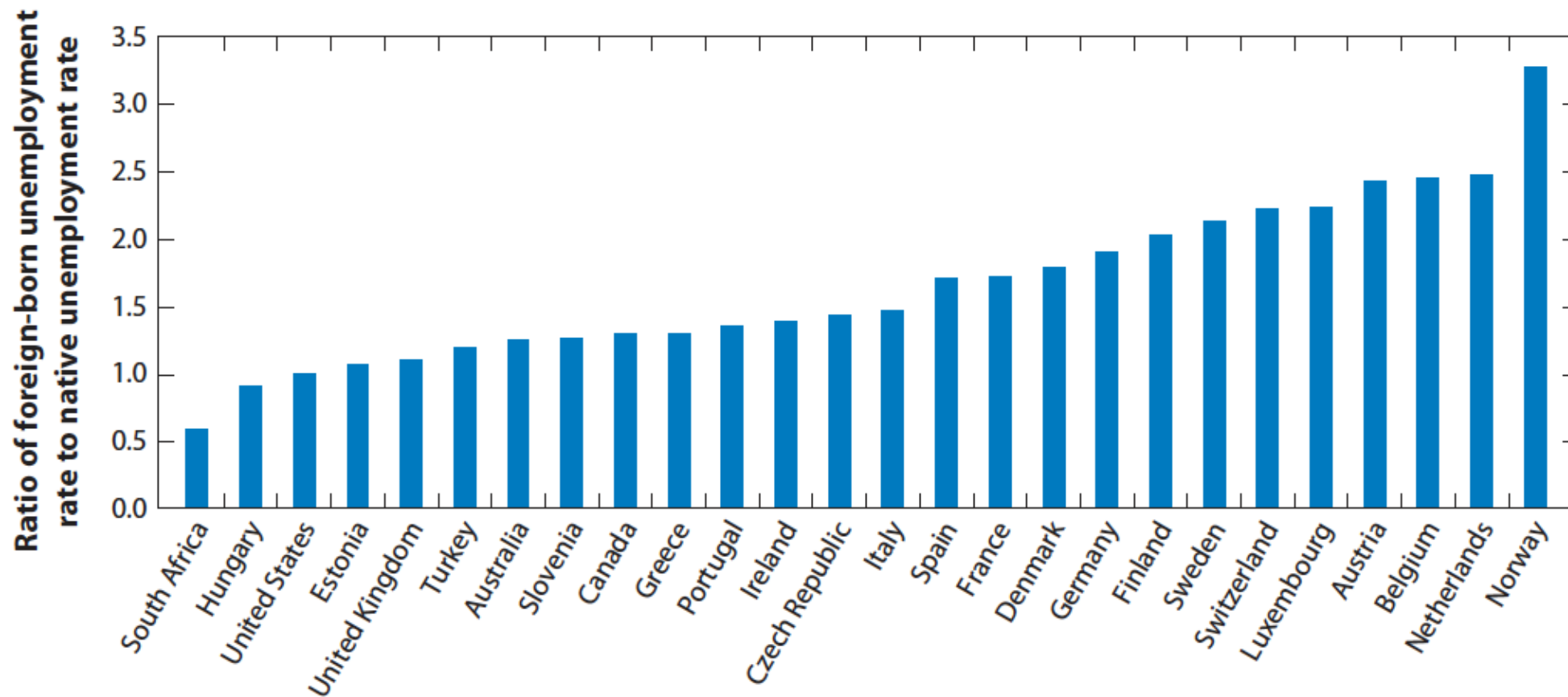

Figure 1

Foreign-born unemployment rate relative to native-born unemployment rate (2009 or latest available year). Source: OECD (2011).

Diskriminacija na tržištu rada

- ▶ Izvor protivljenja imigrantima: ekonomija ili kultura?
  - ▶ Test korespondencije - dokaz kulturne diskriminacije?
  - ▶ Pozadina: etničko porijeklo, socio-economski status, religija..
  - ▶ Samo neki imigranti viđeni kao prijetnja
- ▶ Veličina i percepcija imigrantske grupe
  - ▶ Raznolikost imigrantske grupe
  - ▶ Segregacija

Oblici nasilja

- ▶ Nasilje između imigranata i domicilnog stanovništva: napadi domicilnog stanovništva na imigranta
- ▶ Nasilje između imigranata i države: sukob imigranata sa organima reda
  - ▶ Ekonomske pritužbe: nasilje raste sa porastom nezaposlenosti (ekstremno desno nasilje)
  - ▶ Problem takmičenja za limitirane resurse
  - ▶ Etnička odbrana naselja i teritorije (neighborhood nationalism) - signalizovanje da imigranti nijesu dobrodošli
  - ▶ Paradoks (?): uspjeh ekstremno desnih partija povezan sa nižim nivoom nasilja protiv imigranata (Koopmans, 1996)

Put do integracije

▶ Politike naseljavanja

- ▶ Etničke enklave
- ▶ Jeftinije interakcije ali manje integracije
- ▶ Geografska distribucija -> predrasude?

▶ Kulturna prava

- ▶ Smanjuje troškove participacije u društvu
- ▶ Kreira kulturu enklava

▶ Dvojezično obrazovanje

- ▶ Dozvoljavanje čuvanja kulturne tradicije
- ▶ Bolja tranzicija, posebno među siromašnjijima
- ▶ Dozvoljava ekonomsku mobilnost

Literatura

- ▶ Song, S. (2018). Political theories of migration. *Annual review of political science*, 21(1), 385-402.
- ▶ Fouka, V. (2023). State policy and immigrant integration. *Annual Review of Political Science*, 27.
- ▶ Dancygier, R. M., & Laitin, D. D. (2014). Immigration into Europe: Economic discrimination, violence, and public policy. *Annual Review of Political Science*, 17(1), 43-64.